

TE KOOLKERKE GEDURENDE DE EERSTE WERELDOORLOG

1914

Op de 14 oktober 1914 begon ook voor Koolkerke de oorlog. Op die woensdag kwamen immers de Duitsers in de streek aan. Voor hun aankomst was er niets bijzonders gebeurd op de gemeente.

De ganse voormiddag van de 14 oktober stroomt de bevolking van Brugge en omliggende langs het dorp, langs de Damse Vaart en langs de Dudzeelse steenweg, naar Nederland. Onze jongere bevolking werd ook meegesleept door dat voorbeeld. 's Namiddags en de volgende dag komen er echter reeds terug. Een groot deel,

waaronder de burgemeester, blijft in Nederland het verloop van de gebeurtenissen afwachten.

De eerste Duitsers komen in het dorp in het begin van december. Met Kerstmis wonen zij de Mis bij in de parochiekerk. De eerste groep, met vier officieren, had zijn hoofdkwartier op het kasteel van het Fort van Beieren en bij de landbouwers.

Met de oorlog groeide de werkloosheid sterk aan. Door tussenkomst van baron Paul van Caloen de Basseghem en van baron Ernest van Caloen (van ten Bergen), worden de arme schoolkinderen gevoed. Dit begon op 1 nov 1914 en duurde tot 14 augustus 1915. De bijna honderd kinderen hebben acht varkens opgegeten met brood, aardappelen en melk. Door de opeisingen der Duitsers moest men dit werk stilleggen. 's Zondags is de kerk bijna te klein voor de vele kerkgangers.

Met Pasen 1915 wordt de gemeente Koolkerke ingelijfd bij Groot-Brugge. In 1915 gebeurde verder niet veel bijzonders. Vermelden we alleen het bezoek van geallieerde vliegtuigen, gepaard met afweervuur van de Duitsers; alles zonder belangrijke gevolgen. In 1916 werd er tot aan de oogst veel honger geleden. De arbeiders hadden geen voorraden kunnen aanleggen. Velen onder hen hadden land in pacht gekregen bij de landbouwers, maar zij moesten de oogst afwachten.

In 1915 en 1916 waren maar weinig Duitse soldaten gelegerd te Koolkerke. In januari 1917 komt er echter een grote groep Duitsers aan. Tot in de werkmanshuizen toe liggen de soldaten. De keuken van de officieren werd ingericht in de pastorie. Dit bleef zo tot aan het einde van de oorlog.

Op 1 februari 1917, rond de middag, verschijnen zeven vliegtuigen langs de Damse Vaart. Een vervaarlijk bombardement breekt los. Er waren twaalf slachtoffers; twee Koolkerkenaars werden gedood, drie kinderen werden gekwetst. Van dan af nemen de luchtaanvallen toe in aantal en in hevigheid. Op 3 juni wordt een landbouwer gedood op zijn akker langs de Damse Vaart.

Een groot vliegplein werd door de Duitsers aangelegd op de Schobbejakshoogte, dit is ten oosten van de Dudzeelse Steenweg en te noorden van de Klinkewal. Het kasteel Ten Bergen werd bezet door de vliegofficieren; terwijl baron Paul van Caloen in een der aanhorigheden bij zijn kasteel mocht wonen. De Vliegtuigaanvallen gingen verder; het aantal afgeworpen bommen wordt geschat op ruim 1.200. Bij iedere aanval, tot vijfmaal daags of 's nachts, vluchtten de mensen in de kelders. De meeste huizen van Koolkerke werden min of meer beschadigd. Dertien huizen langs de Dudzeelse Steenweg lagen helemaal in puin. Langs de Koolkerkse Steenweg lagen vier huizen in puin. Op 23 maart 1918 werden drie

personen op de Dudzeelse Steenweg door een bom gedood. Op 11 juni 1918 kwamen nog twee personen om het leven.

Enkele dagen voor de aftocht in oktober 1918, doorkruisten enige beneden Duitsers gans de gemeente. Als ware stropers stolen en roofden zij alles wat hun aanstond. De jonge mannen verscholen zich om niet meegenomen te worden. Er waren trouwens vroeger reeds een twintigtal mannen weggesleept.

Eindelijk kwam de verlossing. Drie Duitse batterijen kwamen postvatten langs de Koolkerkse Steenweg en één in het Fort van Beieren. Men vreesde voor ernstige gevechten. Maar de vrijdagmiddag 25 oktober, trokken de batterijen weg; en tegen vier uur was gans de gemeente zonder ongelukken gezuiverd. De Zaterdagmorgen 26 oktober, kwamen de eerste Belgische soldaten in het dorp, waar de nationale vlaggen de blijde intrede luister bijzetten.

Willy Wintein.